

O vinném kmeni

J 15,1-11: "Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce. Vy jste již čisti pro slovo, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li při mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí. Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a budete mými učedníky. Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná."

J 15,15-17: Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu. To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali.

I. Ratolesti

Č tvrté evangelium vypráví několik příběhů a rozhovorů a snaží se jimi vyjádřit, kdo je Ježíš: že je to Boží syn. Hned na začátku ho Jan Křtitel označil za Božího beránka, jenž snímá hřích světa. A pak se v knížce opakovaně zdůrazňuje, že vším, co Ježíš

dělá a říká, ho pověřil nebeský Otec. A protože to vypravěč píše pro nás, musí nějak přiblížit, jak se nás to týká: díky tomu, že sledujeme, co Ježíš dělá, se dozvídáme, jaká je Boží vůle a co Bůh chce.

V kapitolách, ve kterých Ježíš učedníkům vysvětluje, jak to bude, až on tu mezi nimi tělesně nebude, se to říká tak, že Ježíš je vinný kmen a my jsme ratolesti a nebeský otec je vinař.

Ten obrázek toho vyjadřuje hodně. Kmen je třeba prořezávat, aby nesl ovoce, protože z planých a suchých větví žádné nebude. Není vinařovým snem, aby měl strom co nejvíc větví. Některé ratolesti ovoce prostě neponesou. Ale máte-li dojem, že to platí o někom konkrétním, koho znáte, nespěchejte s rychlými závěry a soudy, vždyť vinař, který to bude řešit, je Bůh, ne my. A kdyby vás trápilo, nemíří-li to na vás, i v takovém případě soud přenechejte Bohu.

Ten vinný kmen je tu kvůli tomu, aby byl svět zbaven tíhy hříchu. To je jeho poslání. Ovoce však kmen nepřinese, to je úkol ratolestí – a tím je řečeno, jak se nás to týká a co se od nás žádá. Čeká se na ovoce, které přineseme. Dala by se k tomu připojit už jen pobídka, abychom tedy nesli hodně ovoce. Ale tu Ježíš nepřipojil. Řekl něco jiného.

II. Čištění

P rořezáváním vinař révu čistí (což nás může docela bolet). Ratolesti, které nerostou z kmene, žádné ovoce neponesou, ani kdyby se pro to rozhodly. Proto Ježíš nemluvil o povinnosti nést ovoce, ale řekl něco důležitějšího: „Zůstaňte ve mně.“ Zůstaňte připojeni ke zdroji, který vás vybavuje nezbytnou mízou. A jak to tak v bibli a ve víře bývá, není to jen pokyn, ale zároveň je v tom Boží slib: Zůstaňte ve mně a já zůstanu ve vás. Držte se mě a nebudete na životní úkol sami.

Bůh-vinař révu čistí. Až potud to byl zahradnický obrázek, ale pak následuje překvapivá informace: a vy už čistíte jste. Čistíte jste pro slovo, které jsem k vám mluvil. Každý, kdo věří ve mě, má

věčný život, a to i kdyby umřel, ani ta smrt na tom nic nezmění.

A tak jsme čistí díky jeho slovu, čistota však není cíl životního snažení. Je to spíš start: jsme čistí pro jeho slovo do budoucna. Na světě se dějí prachbídne a skličující věci, na nichž mívá hřích lidí velký podíl, ale vždycky je u toho velké Boží „aby“: aby se na těch mrzutých věcech ukázaly skutky Boží. Aby se na tom, co je bídne, do budoucna ukázalo a projeвило, co nabízí Bůh.

Křesťané se někdy upínali k čistotě jako k metě, k níž je třeba dospět kupříkladu nějakými obřady a posvátnými úkony a povinnostmi anebo vzorovými mravy. Ty zásady a snahy nejsou špatné, ale jako návod k dosažení čistoty jsou nefunkční. Však Ježíš neřekl buďte čistí, ale vy už čistí jste. To pro to Slovo.

III. Vy ve mně a já ve vás

To o tom kmeni a ratolestech řekl Ježíš učedníkům, když se s nimi loučil a když jim vysvětloval, jak to s nimi bude, až on tu mezi nimi nebude. „Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám.“ Ne že vám Bůh splní všechno, co chcete. To se tu opravdu neslibuje. Někdy je to přece tak, že mám nějaké přání, a možná bude líp, když se mi nesplní. A možná na to přijdu. Ta Ježíšova věta zahrnuje i to.

Když přijdeme do kostela (nebo kamkoli jinam), Ježíš tu mezi námi nesedí, a přece s ním máme spojení jako kmen a ratolesti, pokud zůstaneme v jeho slovu. Je trochu těžké si představit, jak mohu zůstat v něčem slovu, a tak to Ježíš upřesnil takhle: „Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce.“

IV. Příkázání

„Zůstaňte v mé lásce,“ přikázal. Neříká nám služebníci, ale přátelé, protože služebník jen plní, co musí, a možná ani neví, k čemu to bude, zato přítel už by vědět měl. Měli bychom vědět, k čemu je přikázání, jež jsme dostali: milujte se navzájem.

Jenže někdy jde z náboženství strach. Ze světa se stále znovu

stává bojiště a spáleniště a dějí se prachbídne, skličující věci a některé církve mluví jako služebníci vůdců. Ale Kristus nás přece označil ne za něčí sluhy, nýbrž za přátele, kteří vědí, že je tu vždycky velké Boží „aby“: aby se na tom, co je skličující, do budoucna ukázalo a projeвило, co nabízí Bůh.

Bůh nám nabídl prostor pro lásku a ten se dá kdykoli proměnit na ruiny. Jde to i v malém měřítku. Mezilidské vztahy se občas zauzlují a někdy se do nich prodere pohrdání – ničemu to nepomůže, ale stává se to, ba i mezi křesťany, Jihlavu a Strážov nevyjímaje.

Zůstaňte v mé lásce, řekl Ježíš, když se loučil. I kvůli všelijakým polosuchým ratolestem pak sám podstoupil úděl odříznuté suché větve – aby se vám dostalo mízy a aby se ve vás zazelenal život. Boží beránek ze světa snímá hřích. Tak to tak přijměte a užijte si radost z toho, že je to tak právě pro vás. Dá vám to sílu do života, když v téhle radosti zůstanete.

poslání požehnání podle 1J 4

Milovaní, nevěřte všemu, co slyšíte, ale zkoumejte, který nápad by mohl být Boží, a který jde naopak proti tomu, co nám přikázal. Mnoho chytráků už přišlo s něčím, co vám má poplést hlavu, a někdy jim to vychází a mají u lidí úspěch. Avšak Boží vliv se ukáže mocnější než antikristovo služebnictvo: tak zůstaňte v Bohu. Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm. A nebojte se. Strach člověka mučí, ale láska strach zahání a my milujeme proto, že Bůh napřed miloval nás.

Boha nikdy nikdo neviděl, ale pokud se navzájem milujeme, jeho láska v nás dosáhla cíle.